

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
Αρ. 3815 της 5ης ΜΑΡΤΙΟΥ 2004
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

Ο περί της Σύμβασης Αστικού Δικαίου για τη Διαφθορά (Κυρωτικός) και Συμπληρωματικές Διατάξεις Νόμος του 2004 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 7(III) του 2004

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΚΥΡΩΝΕΙ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Σύμβασης Αστικού Δικαίου για τη Διαφθορά (Κυρωτικός) και Συμπληρωματικές Διατάξεις Νόμος του 2004. Συνοπτικός τίτλος.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός εάν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική Ερμηνεία.
έννοια—

«διαφθορά» σημαίνει την απαίτηση, προσφορά, παροχή ή αποδοχή, άμεσα ή έμμεσα, δωροδοκίας ή οποιουδήποτε άλλου μη νόμιμου πλεονεκτήματος ή προσδοκίας αυτών, που διαταράσσει την ομαλή εκτέλεση οποιουδήποτε καθήκοντος ή συμπεριφοράς που αναμένεται από τον αποδέκτη της δωροδοκίας, του μη νόμιμου πλεονεκτήματος ή της προσδοκίας αυτών·

«δημόσιος λειτουργός» περιλαμβάνει τον κατέχοντα θέση ή αξίωμα του οποίου ο διορισμός ή η πλήρωση ενεργείται δυνάμει του Συντάγματος, καθώς και πρόσωπο το οποίο κατέχει μόνιμα ή προσωρινά θέση ή αξίωμα σε υπηρεσία που υπάρχει στη Δημοκρατία, συμπεριλαμβανομένης και υπηρεσίας στο στρατό και στα σώματα ασφαλείας της Δημοκρατίας, και περιλαμβάνει υπηρεσία σε οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου

ή σε οποιοδήποτε άλλο οργανισμό δημόσιου δικαίου μετά ή άνευ νομικής προσωπικότητας, ο οποίος ιδρύεται προς το δημόσιο συμφέρον από νόμο, ή σε οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο ή οργανισμό του οποίου τα κεφάλαια άμεσα ή έμμεσα είτε παρέχονται είτε είναι εγγυημένα από τη Δημοκρατία, και το οποίο τελεί άμεσα ή έμμεσα υπό τον έλεγχο της Δημοκρατίας, περιλαμβανομένων και εργατών οι οποίοι απασχολούνται τακτικά ως εργάτες σε μόνιμα έργα της Δημοκρατίας ή οποιοδήποτε των προαναφερθέντων νομικών προσώπων ή οργανισμών·

«δημόσιος οργανισμός» σημαίνει νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου ή άλλο οργανισμό δημόσιου δικαίου μετά ή άνευ νομικής προσωπικότητας, ο οποίος ιδρύεται προς το δημόσιο συμφέρον από νόμο ή οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο ή οργανισμό του οποίου τα κεφάλαια άμεσα ή έμμεσα είτε παρέχονται είτε είναι εγγυημένα από τη Δημοκρατία και το οποίο τελεί υπό τον έλεγχο της Δημοκρατίας·

«Σύμβαση» σημαίνει τη Σύμβαση Αστικού Δικαίου για τη Διαφθορά, της οποίας η κύρωση εγκρίθηκε με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με Αρ. 50.577 και ημερομηνία 29 Οκτωβρίου 1999 και η οποία υπογράφηκε στο Στρασβούργο στις 4 Νοεμβρίου του 1999.

Κύρωση της Σύμβασης Πίνακας, Μέρος I, Μέρος II.

3.—(1) Με τον παρόντα Νόμο, η Σύμβαση, της οποίας το κείμενο στο αγγλικό πρωτότυπο εκτίθεται στο Μέρος I του Πίνακα και σε ελληνική μετάφραση στο Μέρος II του Πίνακα, κυρώνεται.

(2) Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ των κειμένων που εκτίθενται στα Μέρη I και II του Πίνακα, υπερισχύει το κείμενο στο αγγλικό πρωτότυπο που εκτίθεται στο Μέρος I του Πίνακα.

Δικαίωμα έγερσης αγωγής.

4.—(1) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις οποιοδήποτε άλλου νόμου εκάστοτε σε ισχύ, πρόσωπο το οποίο έχει υποστεί ζημία ως αποτέλεσμα πράξης διαφθοράς, έχει δικαίωμα να εγείρει αγωγή για πλήρη αποζημίωσή του για τη ζημία που υπέστη, εναντίον οποιοδήποτε προσώπου φυσικού ή νομικού ή της Δημοκρατίας για το οποίο υπάρχει ισχυρισμός ότι ευθύνεται για πράξη διαφθοράς.

(2) Η αποζημίωση δυνάμει του εδαφίου (1) δυνατό να καλύπτει υλική ζημία, απώλεια κερδών και μη χρηματική ζημία.

Δικαίωμα αποζημίωσης.

5. Πρόσωπο το οποίο έχει υποστεί ζημία, ως αποτέλεσμα τέλεσης πράξης διαφθοράς, έχει δικαίωμα αποζημίωσης νοουμένου ότι—

(α) Ο εναγόμενος έχει τελέσει ή εξουσιοδότησε την πράξη διαφθοράς ή απέτυχε να λάβει εύλογα μέτρα για να αποτρέψει την πράξη διαφθοράς·

(β) ο ενάγοντας υπέστη ζημία· και

(γ) υπάρχει αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της πράξης διαφθοράς και της ζημίας.

Ευθύνη Δημοκρατίας και δημόσιου Οργανισμού.

6. Το δικαίωμα αποζημίωσης, δυνάμει του παρόντος Νόμου, δύναται να ασκηθεί εναντίον της Δημοκρατίας ή δημόσιου Οργανισμού, εάν πρόσωπο έχει υποστεί ζημία ως αποτέλεσμα τέλεσης πράξης διαφθοράς από δημόσιο λειτουργό που βρίσκεται στην υπηρεσία της Δημοκρατίας ή του δημόσιου Οργανισμού κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, ή και εναντίον του ενεχόμενου δημόσιου λειτουργού.

Αποκατάσταση ζημίας.

7. Η Δημοκρατία, ο δημόσιος Οργανισμός ή το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, που καταβάλλει αποζημίωση δυνάμει του παρόντος Νόμου, δύναται με αγωγή εναντίον προσώπου το οποίο έχει τελέσει ή εξου-

σιοδότησε την πράξη διαφθοράς ή απέτυχε να λάβει εύλογα μέτρα για να την αποτρέψει, να αξιώσει το ποσό που κατέβαλε ως αποζημίωση.

8. Η περίοδος παραγραφής είναι πέντε έτη, η οποία υπολογίζεται σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 7 της Σύμβασης. Περίοδος παραγραφής.

9.—(1) Εργοδότης ή Προϊστάμενος ο οποίος, κατά παράβαση των διατάξεων του Άρθρου 9 της Σύμβασης, επιβάλλει αδικαιολόγητες κυρώσεις σε εργοδοτούμενο, ο οποίος εύλογα υποψιάζεται ότι πρόκειται να τελεστεί ή τελείται ή έχει τελεστεί πράξη διαφθοράς και, καλή τη πίστη, το αναφέρει σε αρμόδιο πρόσωπο ή αρχή, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες ή με χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες λίρες ή και με τις δύο αυτές ποινές. Προστασία εγγοδοτούμενου.

(2) Ανεξαρτήτως των διατάξεων του εδαφίου (1), εργοδοτούμενος στον οποίο έχει αδικαιολόγητα επιβληθεί η κύρωση της απόλυσης ή δυσμενούς μετάθεσης ή άλλης μετακίνησης δυνάμει του εδαφίου (1), διατηρεί οποιοδήποτε, τυχόν, δικαίωμα σε αποζημιώσεις δυνάμει της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας, ανεξάρτητα από το τυχόν δικαίωμα σε αποζημίωση και δυνάμει του άρθρου 5 του παρόντος Νόμου.

10. Το Ανώτατο Δικαστήριο δύναται να εκδίδει Διαδικαστικό Κανονισμό για τη ρύθμιση οποιουδήποτε θέματος χρήζει ή είναι δεκτικό καθορισμού. Διαδικαστικός Κανονισμός.

ΠΙΝΑΚΑΣ (Άρθρο 3)

ΜΕΡΟΣ Ι

Civil Law Convention on Corruption

Français

Strasbourg, 4.XI.1999

Criminal Law Convention on Corruption (ETS 173)

Preamble

The member States of the Council of Europe, the other States and the European Community, signatories hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Conscious of the importance of strengthening international co-operation in the fight against corruption;

Emphasising that corruption represents a major threat to the rule of law, democracy and human rights, fairness and social justice, hinders economic development and endangers the proper and fair functioning of market economies;

Recognising the adverse financial consequences of corruption to individuals, companies and States, as well as international institutions;

Convinced of the importance for civil law to contribute to the fight against corruption, in particular by enabling persons who have suffered damage to receive fair compensation;

Recalling the conclusions and resolutions of the 19th (Malta, 1994), 21st (Czech Republic, 1997) and 22nd (Moldova, 1999) Conferences of the European Ministers of Justice;

Taking into account the Programme of Action against Corruption adopted by the Committee of Ministers in November 1996;

Taking also into account the feasibility study on the drawing up of a convention on civil remedies for compensation for damage resulting from acts of corruption, approved by the Committee of Ministers in February 1997;

Having regard to Resolution (97) 24 on the 20 Guiding Principles for the Fight against Corruption, adopted by the Committee of Ministers in November 1997, at its 101st Session, to Resolution (98) 7 authorising the adoption of the Partial and Enlarged Agreement establishing the "Group of States against Corruption (GRECO)", adopted by the Committee of Ministers in May 1998, at its 102nd Session, and to Resolution (99) 5 establishing the GRECO, adopted on 1st May 1999;

Recalling the Final Declaration and the Action Plan adopted by the Heads of State and Government of the member States of the Council of Europe at their 2nd summit in Strasbourg, in October 1997,

Have agreed as follows:

Chapter I – Measures to be taken at national level

Article 1 – Purpose

Each Party shall provide in its internal law for effective remedies for persons who have suffered damage as a result of acts of corruption, to enable them to defend their rights and interests, including the possibility of obtaining compensation for damage.

Article 2 – Definition of corruption

For the purpose of this Convention, "corruption" means requesting, offering, giving or accepting, directly or indirectly, a bribe or any other undue advantage or prospect thereof, which distorts the proper performance of any duty or behaviour required of the recipient of the bribe, the undue advantage or the prospect thereof.

Article 3 – Compensation for damage

1 Each Party shall provide in its internal law for persons who have suffered damage as a result of corruption to have the right to initiate an action in order to obtain full compensation for such damage.

2 Such compensation may cover material damage, loss of profits and non-pecuniary loss.

Article 4 – Liability

1 Each Party shall provide in its internal law for the following conditions to be fulfilled in order for the damage to be compensated:

i the defendant has committed or authorised the act of corruption, or failed to take reasonable steps to prevent the act of corruption;

ii the plaintiff has suffered damage; and

iii there is a causal link between the act of corruption and the damage.

2 Each Party shall provide in its internal law that, if several defendants are liable for damage for the same corrupt activity, they shall be jointly and severally liable.

Article 5 – State responsibility

Each Party shall provide in its internal law for appropriate procedures for persons who have suffered damage as a result of an act of corruption by its public officials in the exercise of their functions to claim for compensation from the State or, in the case of a non-state Party, from that Party's appropriate authorities.

Article 6 – Contributory negligence

Each Party shall provide in its internal law for the compensation to be reduced or disallowed having regard to all the circumstances, if the plaintiff has by his or her own fault contributed to the damage or to its aggravation.

Article 7 – Limitation periods

1 Each Party shall provide in its internal law for proceedings for the recovery of damages to be subject to a limitation period of not less than three years from the day the person who has suffered damage became aware or should reasonably have been aware, that damage has occurred or that an act of corruption has taken place, and of the identity of the responsible person. However, such proceedings shall not be commenced after the end of a limitation period of not less than ten years from the date of the act of corruption.

2 The laws of the Parties regulating suspension or interruption of limitation periods shall, if appropriate, apply to the periods prescribed in paragraph 1.

Article 8 – Validity of contracts

1 Each Party shall provide in its internal law for any contract or clause of a contract providing for corruption to be null and void.

2 Each Party shall provide in its internal law for the possibility for all parties to a contract whose consent has been undermined by an act of corruption to be able to apply to the court for the contract to be declared void, notwithstanding their right to claim for damages.

Article 9 – Protection of employees

Each Party shall provide in its internal law for appropriate protection against any unjustified sanction for employees who have reasonable grounds to suspect corruption and who report in good faith their suspicion to responsible persons or authorities.

Article 10 – Accounts and audits

1 Each Party shall, in its internal law, take any necessary measures for the annual accounts of companies to be drawn up clearly and give a true and fair view of the company's financial position.

2 With a view to preventing acts of corruption, each Party shall provide in its internal law for auditors to confirm that the annual accounts present a true and fair view of the company's financial position.

Article 11 – Acquisition of evidence

Each Party shall provide in its internal law for effective procedures for the acquisition of evidence in civil proceedings arising from an act of corruption.

Article 12 – Interim measures

Each Party shall provide in its internal law for such court orders as are necessary to preserve the rights and interests of the parties during civil proceedings arising from an act of corruption.

Article 13 – International co-operation

The Parties shall co-operate effectively in matters relating to civil proceedings in cases of corruption, especially concerning the service of documents, obtaining evidence abroad, jurisdiction, recognition and enforcement of foreign judgements and litigation costs, in accordance with the provisions of relevant international instruments on international co-operation in civil and commercial matters to which they are Party, as well as with their internal law.

Article 14 – Monitoring

The Group of States against Corruption (GRECO) shall monitor the implementation of this Convention by the Parties.

Chapter III – Final clauses**Article 15 – Signature and entry into force**

1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, by non-member States that have participated in its elaboration and by the European Community.

2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which fourteen signatories have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraph 1. Any such signatory, which is not a member of the Group of States against Corruption (GRECO) at the time of ratification, acceptance or approval, shall automatically become a member on the date the Convention enters into force.

4 In respect of any signatory which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the expression of their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraph 1. Any signatory, which is not a member of the Group of States against Corruption (GRECO) at the time of ratification, acceptance or approval, shall automatically become a member on the date the Convention enters into force in its respect.

5 Any particular modalities for the participation of the European Community in the Group of States against Corruption (GRECO) shall be determined as far as necessary by a common agreement with the European Community.

Article 16 – Accession to the Convention

1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe, after consulting the Parties to the Convention, may invite any State not a member of the Council and not having participated in its elaboration to accede to this Convention, by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d. of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Parties entitled to sit on the Committee.

2 In respect of any State acceding to it, the Convention shall enter into force on the first day of

the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe. Any State acceding to this Convention shall automatically become a member of the GRECO, if it is not already a member at the time of accession, on the date the Convention enters into force in its respect.

Article 17 – Reservations

No reservation may be made in respect of any provision of this Convention.

Article 18 – Territorial application

1 Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 19 – Relationship to other instruments and agreements

1 This Convention does not affect the rights and undertakings derived from international multilateral instruments concerning special matters.

2 The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it or, without prejudice to the objectives and principles of this Convention, submit themselves to rules on this matter within the framework of a special system which is binding at the moment of the opening for signature of this Convention.

3 If two or more Parties have already concluded an agreement or treaty in respect of a subject which is dealt with in this Convention or otherwise have established their relations in respect of that subject, they shall be entitled to apply that agreement or treaty or to regulate these relations accordingly, in lieu of the present Convention.

Article 20 – Amendments

1 Amendments to this Convention may be proposed by any Party, and shall be communicated by the Secretary General of the Council of Europe to the member States of the Council of Europe, to the non member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community, as well as to any State which has acceded to or has been invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 16.

2 Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on

Legal Co-operation (CDCJ) which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.

3 The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the European Committee on Legal Co-operation (CDCJ) and, following consultation of the Parties to the Convention which are not members of the Council of Europe, may adopt the amendment.

4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall come into force on the thirtieth day after all Parties have informed the Secretary General of their acceptance thereof.

Article 21 – Settlement of disputes

1 The European Committee on Legal Co-operation (CDCJ) of the Council of Europe shall be kept informed regarding the interpretation and application of this Convention.

2 In case of a dispute between Parties as to the interpretation or application of this Convention, they shall seek a settlement of the dispute through negotiation or any other peaceful means of their choice, including submission of the dispute to the European Committee on Legal Co-operation (CDCJ), to an arbitral tribunal whose decisions shall be binding upon the Parties, or to the International Court of Justice, as agreed upon by the Parties concerned.

Article 22 – Denunciation

1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 23 – Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and any other signatories and Parties to this Convention of:

a any signature;

b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;

c any date of entry into force of this Convention, in accordance with Articles 15 and 16;

d any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, the 4th day of November 1999, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of

Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community, as well as to any State invited to accede to it.

ΜΕΡΟΣ II

ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ

Προοίμιο.

Τα κράτη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, τα άλλα Κράτη και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, συμβαλλόμενα μέρη στην παρούσα Σύμβαση,

Θεωρώντας ότι ο στόχος του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι η επίτευξη μεγαλύτερης ενότητας ανάμεσα στα μέλη·

Συνειδητοποιώντας τη σημασία της ενίσχυσης της διεθνούς συνεργασίας στην καταπολέμηση της διαφθοράς·

Τονίζοντας ότι, η διαφθορά αποτελεί σοβαρότατη απειλή για το κράτος δικαίου, τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, την κοινωνική δικαιοσύνη και τη δικαιοσύνη εν γένει, εμποδίζει την οικονομική ανάπτυξη και θέτει σε κίνδυνο την ομαλή και δίκαιη λειτουργία των οικονομικών αγορών·

Αναγνωρίζοντας τις αρνητικές επιπτώσεις της διαφθοράς σε άτομα, νομικά πρόσωπα και Κράτη, καθώς και σε διεθνείς οργανισμούς·

Πτεπισμένα για την σημασία της συνδρομής του αστικού δικαίου στην καταπολέμηση της διαφθοράς, ιδιαίτερα με το να επιτρέπει σε άτομα που υπέστησαν ζημία να λάβουν δίκαιη αποζημίωση·

Μνημονεύοντας τα συμπεράσματα και αποφάσεις της 19ης (Μάλτα, 1994), 21ης (Τσεχική Δημοκρατία, 1997) και 22ης (Μολδαβία 1999) Συνδιάσκεψης των Ευρωπαϊκών Υπουργών Δικαιοσύνης·

Λαμβάνοντας υπόψη το Πρόγραμμα Δράσης ενάντια στη Διαφθορά που υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών το Νοέμβριο του 1996·

Λαμβάνοντας επίσης υπόψη τη μελέτη βιωσιμότητας για την ετοιμασία σύμβασης για αστικές θεραπείες μέσω αποζημιώσεως για ζημία που προκύπτει από πράξεις διαφθοράς, που εγκρίθηκε από την Επιτροπή Υπουργών το Φεβρουάριο του 1997·

Έχοντας υπόψη την Απόφαση (97) 24 επί των 20 Κατευθυντήριων Αρχών για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, που υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών το Νοέμβριο του 1997 στην 101η της Σύνοδο, την Απόφαση (98) 7 που εξουσιοδοτεί την υιοθέτηση της Μερικής και Διευρυμένης Συμφωνίας η οποία ιδρύει την "Ομάδα Κρατών κατά της Διαφθοράς (GRECO)", που υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών το Μάιο του 1998 στην 102η της Σύνοδο, και την Απόφαση (99) 5 που ιδρύει την GRECO και υιοθετήθηκε την 1η Μαΐου 1999.

Μνημονεύοντας την Τελική Διακήρυξη και το Σχέδιο Δράσης που υιοθετήθηκε από τους Αρχηγούς Κρατών και Κυβερνήσεων των Κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης στην 2η Συνάντηση Κορυφής στο Στρασβούργο τον Οκτώβριο του 1997,

Έχουν αποφασίσει τα ακόλουθα:

Κεφάλαιο Ι – Μέτρα που πρέπει να ληφθούν σε εθνικό επίπεδο

Άρθρο 1 – Σκοπός

Κάθε Μέρος προνοεί στο εσωτερικό του δίκαιο για την ύπαρξη αποτελεσματικών θεραπειών για πρόσωπα που έχουν υποστεί ζημία ως αποτέλεσμα πράξεων διαφθοράς, ώστε να καταστεί δυνατή η υπεράσπιση των δικαιωμάτων και των συμφερόντων τους, περιλαμβανομένης της δυνατότητας να λάβουν αποζημίωσης για ζημία.

Άρθρο 2 – Ορισμός της διαφθοράς

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης "διαφθορά" σημαίνει την αιτίαση, προσφορά, παροχή ή αποδοχή, άμεσα ή έμμεσα, δωροδοκίας ή οποιουδήποτε άλλου μὴ νόμιμου πλεονεκτήματος ή προσδοκίας αυτών, που διαταράσσει την ομαλή εκτέλεση οποιουδήποτε καθήκοντος ή συμπεριφοράς που αναβέγγεται από τον αποδέκτη της δωροδοκίας, του μη νόμιμου πλεονεκτήματος ή της προσδοκίας αυτών.

Άρθρο 3 – Αποζημίωση για ζημία

1. Κάθε Μέρος προνοεί στο εσωτερικό του δίκαιο ώστε πρόσωπα τα οποία υπέστησαν ζημία ως αποτέλεσμα διαφθοράς να έχουν το δικαίωμα να εγείρουν για να λάβουν πλήρη αποζημίωση για τέτοια ζημία.

2. Τέτοια αποζημίωση δύναται να καλύπτει υλικές ζημιές, απώλεια κερδών και μη-χρηματική ζημία.

Άρθρο 4 – Ευθύνη

1. Κάθε Μέρος προνοεί στο εσωτερικό του δίκαιο ώστε οι ακόλουθες προϋποθέσεις να πρέπει να πληρούνται για να αποζημιώνεται ζημία:

(i) ο εναγόμενος έχει τελέσει ή εξουσιοδοτήσει την πράξη διαφθοράς ή απέτυχε να λάβει εύλογα μέτρα για ν' αποτρέψει την πράξη διαφθοράς·

(ii) ο ενάγοντας έχει υποστεί ζημία· και

(iii) υπάρχει αιτιώδης σύνδεση μεταξύ της πράξης διαφθοράς και της ζημίας.

2. Κάθε Μέρος προνοεί στο εσωτερικό του δίκαιο ότι, εάν διάφοροι εναγόμενοι ευθύνονται για ζημία από την ίδια πράξη διαφθοράς τότε θα ευθύνονται από κοινού και κεχωρισμένως.

Άρθρο 5 – Ευθύνη του Κράτους

Κάθε Μέρος προνοεί στο εσωτερικό του δίκαιο για την ύπαρξη κατάλληλων διαδικασιών που να δίνουν τη δυνατότητα σε πρόσωπα τα οποία υπέστησαν ζημία ως αποτέλεσμα πράξης διαφθοράς από τους δημόσιους λειτουργούς του κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, να απαιτήσουν αποζημίωση από το Κράτος ή, στην περίπτωση Μέρους που δεν είναι κράτος, από τις αρμόδιες αρχές του Μέρους αυτού.

Άρθρο 6 – Συντρέχουσα Αμέλεια

Κάθε Μέρος προνοεί στο εσωτερικό του δίκαιο για τη μείωση ή άρνηση καταβολής αποζημίωσης, λαμβανομένων υπόψη όλων των συνθηκών, αν ο ενάγοντας με δικό του σφάλμα συνέβαλε στη ζημία ή την επιδείνωσή της.

Άρθρο 7 – Περίοδοι παραγραφής

1. Κάθε Μέρος προνοεί στο εσωτερικό του δίκαιο, ώστε διαδικασίες για τη ανάκτηση ζημιών να υπόκεινται σε περίοδο παραγραφής όχι μικρότερη των τριών ετών από την ημέρα κατά την οποία το πρόσωπο το οποίο υπέστη τη ζημία, έλαβε γνώση ή θα έπρεπε εύλογα να λάβει γνώση ότι επεσυνέβη ζημία ή ότι τελέστηκε πράξη διαφθοράς και της ταυτότητας του υπεύθυνου προσώπου. Εν τούτοις, τέτοιες διαδικασίες δεν δύνανται να αρχίζουν μετά την εκπνοή περιόδου παραγραφής όχι μικρότερης των δέκα ετών από την ημερομηνία της πράξης διαφθοράς.

2. Οι νόμοι των Μερών που ρυθμίζουν την αναστολή ή διακοπή των περιόδων παραγραφής, αν κρίνονται κατάλληλοι, εφαρμόζονται στις περιόδους παραγραφής που περιγράφονται στη παράγραφο 1.

Άρθρο 8 – Εγκυρότητα συμβάσεων

1. Κάθε Μέρος προνοεί στο εσωτερικό του δίκαιο ότι οποιαδήποτε σύμβαση ή όρος σύμβασης που προνοεί για διαφθορά είναι άκυρος:

2. Κάθε Μέρος προνοεί στο εσωτερικό του δίκαιο για τη δυνατότητα όπως μέρη μιας σύμβασης των οποίων η συναίνεση έχει υπονομευθεί από πράξη διαφθοράς να δύνανται να αιτούνται σε δικαστήριο τη κήρυξη της σύμβασης ως άκυρη, ανεξάρτητα από το δικαίωμα τους να απαιτήσουν ζημιές.

Άρθρο 9 – Προστασία των εργοδοτούμενων

Κάθε Μέρος προνοεί στο εσωτερικό του δίκαιο για κατάλληλη προστασία έναντι οποιωνδήποτε αδικαιολόγητων κυρώσεων κατά εργοδοτούμενων που έχουν εύλογη αιτία να υποψιάζονται διαφθορά και που αναφέρουν την υποψία τους καλόπιστα σε υπεύθυνα πρόσωπα ή αρχές.

Άρθρο 10 – Λογαριασμοί και έλεγχος

1. Κάθε Μέρος λαμβάνει στο εσωτερικό του δίκαιο όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε οι ετήσιοι λογαριασμοί των εταιρειών να καταρτίζονται ευκρινώς και να δίνουν μια αληθή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης της εταιρείας.
2. Με στόχο την πρόληψη πράξεων διαφθοράς, κάθε Μέρος προνοεί στο εσωτερικό του δίκαιο για ελεγκτές οι οποίοι θα επιβεβαιώνουν ότι οι ετήσιοι λογαριασμοί παρουσιάζουν μια αληθή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης της εταιρείας.

Άρθρο 11 – Απόκτηση αποδεικτικών στοιχείων

Κάθε Μέρος προνοεί στο εσωτερικό του δίκαιο για αποτελεσματικές διαδικασίες απόκτησης αποδεικτικών στοιχείων σε πολιτικές διαδικασίες που εγείρονται από πράξη διαφθοράς.

Άρθρο 12 – Προσωρινά μέτρα

Κάθε Μέρος προνοεί στο εσωτερικό του δίκαιο για τη δυνατότητα έκδοσης τέτοιων δικαστικών διαταγμάτων που κρίνονται απαραίτητα για τη διατήρηση των δικαιωμάτων και συμφερόντων των μερών, κατά τη διάρκεια πολιτικών διαδικασιών που εγείρονται από πράξη διαφθοράς.

Κεφάλαιο II – Διεθνής Συνεργασία και παρακολούθηση της εφαρμογής της σύμβασης**Άρθρο 13 – Διεθνής συνεργασία**

Τα Μέρη συνεργάζονται αποτελεσματικά σε θέματα που σχετίζονται με αστικές διαδικασίες σε υποθέσεις διαφθοράς, ιδιαίτερα αναφορικά με την επίδοση εγγράφων, τη λήψη αποδεικτικών στοιχείων στην αλλοδαπή, τη δικαιοδοσία, την αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων και τα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με τις διατάξεις των σχετικών διεθνών πράξεων για τη διεθνή συνεργασία σε αστικά και εμπορικά θέματα στις οποίες είναι Μέρη και το εσωτερικό τους δίκαιο.

Άρθρο 14 – Παρακολούθηση

Η Ομάδα Κρατών κατά της Διαφθοράς (GRECO) παρακολουθεί την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης από τα Μέρη.

Κεφάλαιο III – Τελικές Διατάξεις**Άρθρο 15 – Υπογραφή και θέση σε ισχύ**

1. Η παρούσα Σύμβαση είναι άνοικτη για υπογραφή από τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, από Κράτη μη-μέλη που συμμετείχαν στην επεξεργασία της και από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.
2. Η παρούσα Σύμβαση υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Πράξεις επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.
3. Η παρούσα Σύμβαση τίθεται σε εφαρμογή την πρώτη ημέρα του μηνός που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών μετά την ημέρα κατά την οποία δεκατέσσερα υπογράφοντα μέρη εξέφρασαν τη συναίνεση τους να δεσμευτούν από τη Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις της παράγραφου 2. Οποιοδήποτε τέτοιο υπογράφων μέρος, που δεν είναι μέλος της Ομάδας Κρατών κατά της Διαφθοράς (GRECO), κατά το χρόνο επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, γίνεται αυτομάτως μέλος, την ημερομηνία κατά την οποία η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ.

4. Σχετικά με οποιοδήποτε υπογράφων μέρος, το οποίο εκφράζει μεταγενέστερα τη συναίνεση του να δεσμευτεί από αυτή, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία που εξέφρασε την συναίνεση του να δεσμευτεί από τη Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2. Οποιοδήποτε υπογράφων μέρος, που δεν είναι μέλος της Ομάδας Κρατών κατά της Διαφθοράς (GRECO), κατά το χρόνο επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, γίνεται αυτομάτως μέλος, την ημερομηνία που η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ σχετικά με αυτό.

5. Οποιαδήποτε ιδιαίτερα ζητήματα μεθοδολογίας για τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στην Ομάδα των Κρατών κατά της Διαφθοράς (GRECO) ρυθμίζονται στο μέτρο που κρίνεται αναγκαίο από κοινή συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Άρθρο 16 – Προσχώρηση στη Σύμβαση

1. Μετά την έναρξη της ισχύος της παρούσας Σύμβασης, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, αφού συμβουλευθεί τα Μέρη της Σύμβασης, δύναται να καλέσει οποιοδήποτε Κράτος που δεν είναι μέλος του Συμβουλίου και που δεν συμμετείχε στην επεξεργασία, να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση, με απόφαση που λαμβάνεται από τη πλειοψηφία όπως προνοείται στο Άρθρο 20.d του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης και με την ομόφωνη ψήφο των αντιπροσώπων των Μερών που έχουν δικαίωμα να παρακάθονται στην Επιτροπή.

2. Σχετικά με οποιοδήποτε Κράτος προσχωρά σ' αυτή, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών, μετά την ημερομηνία κατάθεσης της πράξης προσχώρησης στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Κάθε Κράτος που προσχωρεί στην παρούσα Σύμβαση γίνεται αυτομάτως μέλος της GRECO, αν δεν είναι ήδη μέλος κατά το χρόνο προσχώρησης, την ημερομηνία που η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ σχετικά με αυτό.

Άρθρο 17 – Επιφυλάξεις

Καμιά επιφύλαξη δεν είναι δυνατή σε σχέση με οποιοδήποτε από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 18 – Εδαφική εφαρμογή

1. Οποιοδήποτε Κράτος ή η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δύνανται, κατά το χρόνο υπογραφής ή κατά το χρόνο κατάθεσης της πράξης επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης τους, να καθορίσουν την περιοχή ή τις περιοχές στις οποίες εφαρμόζεται η Σύμβαση.

2. Οποιοδήποτε Μέρος δύνανται, σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη ημερομηνία, με δήλωση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να επεκτείνει την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης σε οποιαδήποτε άλλη περιοχή καθοριζόμενη στη δήλωση. Σε σχέση με την υπό αναφορά περιοχή, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία παραλαβής τέτοιας δήλωσης από το Γενικό Γραμματέα.

3. Οποιαδήποτε δήλωση που γίνεται δυνάμει των δύο προηγούμενων παραγράφων δύνανται, σχετικά με οποιαδήποτε περιοχή καθοριζόμενη σε τέτοια δήλωση, να αποσυρθεί με ειδοποίηση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα. Η απόσυρση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία παραλαβής τέτοιας δήλωσης από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 19 – Σχέση με άλλες διεθνείς πράξεις και συμφωνίες

1. Η Σύμβαση αυτή δεν επηρεάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από διεθνείς πολυμερείς πράξεις που αφορούν ειδικά θέματα.

2. Τα Μέρη της Σύμβασης δύνανται να συνάπτουν διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες μεταξύ τους σε θέματα τα οποία επιλαμβάνεται η παρούσα Σύμβαση, για σκοπούς συμπλήρωσης ή ενδυνάμωσης των διατάξεων της ή για να διευκολυνθεί η εφαρμογή των αρχών που ενσωματώνονται σε αυτή ή, χωρίς να επηρεαστεί ο σκοπός και οι αρχές της παρούσας Σύμβασης, να υποβάλουν εαυτούς σε κανόνες επί του θέματος εντός του πλαισίου ενός ειδικού συστήματος που είναι δεσμευτικό κατά το χρόνο που η παρούσα Σύμβαση ανοίγεται για υπογραφή.

3. Αν δύο ή περισσότερα Μέρη έχουν ήδη συνάψει συμφωνία ή συνθήκη σχετικά με θέμα το οποίο επιλαμβάνεται η παρούσα Σύμβαση ή έχουν ρυθμίσει τις σχέσεις τους διαφορετικά σε σχέση με το συγκεκριμένο θέμα, δικαιούνται να εφαρμόζουν αυτή τη συμφωνία ή συνθήκη, ή να ρυθμίζουν τις σχέσεις τους αυτές ανάλογα, *in lieu* της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 20 – Τροποποιήσεις

1. Τροποποιήσεις στη παρούσα Σύμβαση δυνατόν να προταθούν από οποιοδήποτε Μέρος και κοινοποιούνται από το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης στα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, στα Κράτη μη-μέλη που συμμετείχαν στην επεξεργασία της παρούσας Σύμβασης, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, καθώς και σε οποιοδήποτε Κράτος το οποίο έχει προσχωρήσει ή έχει κληθεί να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 16.

2. Οποιαδήποτε τροποποίηση που προτείνεται από Μέρος κοινοποιείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Νομικής Συνεργασίας (CDCJ) η οποία υποβάλλει στην Επιτροπή Υπουργών την γνωμοδότηση της για την προτεινόμενη τροποποίηση.

3. Η Επιτροπή Υπουργών εξετάζει την προτεινόμενη τροποποίηση και τη γνωμοδότηση που υποβάλλεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Νομικής Συνεργασίας (CDCJ) και, αφού συμβουλευτεί τα Μέρη της Σύμβασης που δεν είναι μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, δύσεται να υιοθετήσει την τροποποίηση.

4. Το κείμενο οποιασδήποτε τροποποίησης που έχει υιοθετηθεί από την Επιτροπή Υπουργών σύμφωνα με τη παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, διαβιβάζεται στα Μέρη για αποδοχή.

5. Οποιαδήποτε τροποποίηση που έχει υιοθετηθεί σύμφωνα με τη παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, τίθεται σε ισχύ την τριακοστή μέρα αφού όλα τα Μέρη έχουν ενημερώσει το Γενικό Γραμματέα για την αποδοχή τους επί τούτου.

Άρθρο 21 – Επίλυση διαφορών

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Νομικής Συνεργασίας (CDCJ), του Συμβουλίου της Ευρώπης κρατείται ενήμερη αναφορικά με την ερμηνεία και εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης.

2. Σε περίπτωση διαφοράς ανάμεσα στα Μέρη καθόσον αφορά την ερμηνεία ή εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, τα Μέρη θα επιζητούν την επίλυση της διαφοράς μέσω διαπραγματεύσεων ή οποιωνδήποτε άλλων ειρηνικών μέσων της επιλογής τους, περιλαμβανομένης της υποβολής της διαφοράς τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Νομικής Συνεργασίας (CDCJ), σε διαιτητικό δικαστήριο του οποίου οι αποφάσεις θα είναι δεσμευτικές για τα Μέρη ή στο Διεθνές Δικαστήριο, όπως ήθελε συμφωνηθεί από τα Μέρη που αφορά.

Άρθρο 22 – Καταγγελία

1. Οποιοδήποτε Μέρος δύναται, οποτεδήποτε, να καταγγείλει τη παρούσα Σύμβαση με ειδοποίηση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Τέτοια καταγγελία τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μηνός που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία παραλαβής της ειδοποίησης από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 23 – Ειδοποίησης

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης ειδοποιεί τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου και οποιουσδήποτε άλλους υπογράφοντες και Μέρη στην παρούσα Σύμβαση, για:

(α) οποιαδήποτε υπογραφή

4. Σχετικά με οποιοδήποτε υπογράφων μέρος, το οποίο εκφράζει μεταγενέστερα τη συναίνεση του να δεσμευτεί από αυτή, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία που εξέφρασε την συναίνεση του να δεσμευτεί από τη Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2. Οποιοδήποτε υπογράφων μέρος, που δεν είναι μέλος της Ομάδας Κρατών κατά της Διαφθοράς (GRECO), κατά το χρόνο επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, γίνεται αυτομάτως μέλος, την ημερομηνία που η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ σχετικά με αυτό.

5. Οποιαδήποτε ιδιαίτερα ζητήματα μεθοδολογίας για τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στην Ομάδα των Κρατών κατά της Διαφθοράς (GRECO) ρυθμίζονται στο μέτρο που κρίνεται αναγκαίο από κοινή συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Άρθρο 16 – Προσχώρηση στη Σύμβαση

1. Μετά την έναρξη της ισχύος της παρούσας Σύμβασης, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, αφού συμβουλευθεί τα Μέρη της Σύμβασης, δύναται να καλέσει οποιοδήποτε Κράτος που δεν είναι μέλος του Συμβουλίου και που δεν συμμετείχε στην επεξεργασία, να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση, με απόφαση που λαμβάνεται από τη πλειοψηφία όπως προνοείται στο Άρθρο 20.d του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης και με την ομόφωνη ψήφο των αντιπροσώπων των Μερών που έχουν δικαίωμα να παρακάθονται στην Επιτροπή.

2. Σχετικά με οποιοδήποτε Κράτος προσχωρά σ' αυτή, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών, μετά την ημερομηνία κατάθεσης της πράξης προσχώρησης στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Κάθε Κράτος που προσχωρεί στην παρούσα Σύμβαση γίνεται αυτομάτως μέλος της GRECO, αν δεν είναι ήδη μέλος κατά το χρόνο προσχώρησης, την ημερομηνία που η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ σχετικά με αυτό.

Άρθρο 17 – Επιφυλάξεις

Καμιά επιφύλαξη δεν είναι δυνατή σε σχέση με οποιαδήποτε από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 18 – Εδαφική εφαρμογή

1. Οποιοδήποτε Κράτος ή η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δύνανται, κατά το χρόνο υπογραφής ή κατά το χρόνο κατάθεσης της πράξης επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης τους, να καθορίσουν την περιοχή ή τις περιοχές στις οποίες εφαρμόζεται η Σύμβαση.

2. Οποιοδήποτε Μέρος δύνανται, σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη ημερομηνία, με δήλωση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να επεκτείνει την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης σε οποιαδήποτε άλλη περιοχή καθοριζόμενη στη δήλωση. Σε σχέση με την υπό αναφορά περιοχή, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία παραλαβής τέτοιας δήλωσης από το Γενικό Γραμματέα.

3. Οποιαδήποτε δήλωση που γίνεται δυνάμει των δύο προηγούμενων παραγράφων δύνανται, σχετικά με οποιαδήποτε περιοχή καθοριζόμενη σε τέτοια δήλωση, να αποσυρθεί με ειδοποίηση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα. Η απόσυρση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία παραλαβής τέτοιας δήλωσης από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 19 – Σχέση με άλλες διεθνείς πράξεις και συμφωνίες

1. Η Σύμβαση αυτή δεν επηρεάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από διεθνείς πολυμερείς πράξεις που αφορούν ειδικά θέματα.

2. Τα Μέρη της Σύμβασης δύνανται να συνάπτουν διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες μεταξύ τους σε θέματα τα οποία επιλαμβάνεται η παρούσα Σύμβαση, για σκοπούς συμπλήρωσης ή ενδυνάμωσης των διατάξεών της ή για να διευκολυθεί η εφαρμογή των αρχών που ενσωματώνονται σε αυτή ή, χωρίς να επηρεαστεί ο σκοπός και οι αρχές της παρούσας Σύμβασης, να υποβάλουν εαυτούς σε κανόνες επί του θέματος εντός του πλαισίου ενός ειδικού συστήματος που είναι δεσμευτικό κατά το χρόνο που η παρούσα Σύμβαση ανοίγεται για υπογραφή.

3. Αν δύο ή περισσότερα Μέρη έχουν ήδη συνάψει συμφωνία ή συνθήκη σχετικά με θέμα το οποίο επιλαμβάνεται η παρούσα Σύμβαση ή έχουν ρυθμίσει τις σχέσεις τους διαφορετικά σε σχέση με το συγκεκριμένο θέμα, δικαιούνται να εφαρμόζουν αυτή τη συμφωνία ή συνθήκη, ή να ρυθμίζουν τις σχέσεις τους αυτές ανάλογα, in lieu της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 20 – Τροποποιήσεις

1. Τροποποιήσεις στη παρούσα Σύμβαση δυνατόν να προταθούν από οποιοδήποτε Μέρος και κοινοποιούνται από το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης στα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, στα Κράτη μη-μέλη που συμμετείχαν στην επεξεργασία της παρούσας Σύμβασης, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, καθώς και σε οποιοδήποτε Κράτος το οποίο έχει προσχωρήσει ή έχει κληθεί να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 16.

2. Οποιαδήποτε τροποποίηση που προτείνεται από Μέρος κοινοποιείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Νομικής Συνεργασίας (CDCJ) η οποία υποβάλλει στην Επιτροπή Υπουργών την γνωμοδότηση της για την προτεινόμενη τροποποίηση.

3. Η Επιτροπή Υπουργών εξετάζει την προτεινόμενη τροποποίηση και τη γνωμοδότηση που υποβάλλεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Νομικής Συνεργασίας (CDCJ) και, αφού συμβουλευθεί τα Μέρη της Σύμβασης που δεν είναι μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, δύναται να υιοθετήσει την τροποποίηση.

4. Το κείμενο οποιασδήποτε τροποποίησης που έχει υιοθετηθεί από την Επιτροπή Υπουργών σύμφωνα με τη παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, διαβιβάζεται στα Μέρη για αποδοχή.

5. Οποιαδήποτε τροποποίηση που έχει υιοθετηθεί σύμφωνα με τη παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, τίθεται σε ισχύ την τριακστή μέρα αφότου όλα τα Μέρη έχουν ενημερώσει το Γενικό Γραμματέα για την αποδοχή τους επί τούτου.

Άρθρο 21 – Επίλυση διαφορών

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Νομικής Συνεργασίας (CDCJ), του Συμβουλίου της Ευρώπης κρατείται ενήμερη αναφορικά με την ερμηνεία και εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης.

2. Σε περίπτωση διαφοράς ανάμεσα στα Μέρη καθόσον αφορά την ερμηνεία ή εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, τα Μέρη θα επιζητούν την επίλυση της διαφοράς μέσω διαπραγματεύσεων ή οποιωνδήποτε άλλων ειρηνικών μέσων της επιλογής τους, περιλαμβανομένης της υποβολής της διαφοράς τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Νομικής Συνεργασίας (CDCJ), σε διαιτητικό δικαστήριο του οποίου οι αποφάσεις θα είναι δεσμευτικές για τα Μέρη ή στο Διεθνές Δικαστήριο, όπως ήθελε συμφωνηθεί από τα Μέρη που αφορά.

Άρθρο 22 – Καταγγελία

1. Οποιοδήποτε Μέρος δύναται, οποτεδήποτε, να καταγγείλει τη παρούσα Σύμβαση με ειδοποίηση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Τέτοια καταγγελία τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μηνός που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία παραλαβής της ειδοποίησης από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 23 – Ειδοποίησης

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης ειδοποιεί τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου και οποιουσδήποτε άλλους υπογράφοντες και Μέρη στην παρούσα Σύμβαση, για:

(α) οποιαδήποτε υπογραφή·

(β) την κατάθεση οποιασδήποτε πράξης επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης·

(γ) οποιαδήποτε ημερομηνία έναρξης της ισχύος της παρούσας Σύμβασης, σύμφωνα με τα Άρθρα 15 και 16·

(δ) κάθε άλλη ενέργεια, ειδοποίηση ή κοινοποίηση που σχετίζεται με τη παρούσα Σύμβαση.

Σε μαρτυρία των πιο πάνω οι υπογεγραμμένοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι για το σκοπό αυτό, έχουν υπογράψει τη παρούσα Σύμβαση.

Έγινε στο Στρασβούργο, την 4^η ημέρα του Νοεμβρίου του 1999 στην Αγγλική και Γαλλική, με τα δυο κείμενα εξίσου αυθεντικά σε ενιαίο αντίγραφο το οποίο θα κατατεθεί στο αρχείο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα διαβιβάσει πιστοποιημένα αντίγραφα σε κάθε Κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, στα Κράτη μη-μέλη που συμμετείχαν στην επεξεργασία της παρούσας Σύμβασης, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, καθώς και σε κάθε Κράτος που καλείται να προσχωρήσει σ' αυτή.

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Αλβανίας:

Για την Κυβέρνηση
του Πριγκιπάτου της Ανδόρρας:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Αυστρίας:

Για την Κυβέρνηση
του Βασιλείου του Βελγίου:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Κροατίας:

Για την Κυβέρνηση
της Κυπριακής Δημοκρατίας:

Για την Κυβέρνηση
της Τσεχικής Δημοκρατίας:

Για την Κυβέρνηση
του Βασιλείου της Δανίας:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Εσθονίας:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Φιλανδίας:

Για την Κυβέρνηση
της Γαλλικής Δημοκρατίας:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Γεωργίας:

Για την Κυβέρνηση
της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας:

Για την Κυβέρνηση
της Ελληνικής Δημοκρατίας:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας:

Για την Κυβέρνηση
της Ισλανδικής Δημοκρατίας:

Για την Κυβέρνηση
της Ιρλανδίας:

Για την Κυβέρνηση
της Ιταλικής Δημοκρατίας:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Λατβίας:

Για την Κυβέρνηση
του Πριγκιπάτου του Λίχτενσταϊν:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Λιθουανίας:

Για την Κυβέρνηση
του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου:

Για την Κυβέρνηση
της Μάλτας:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Μολδοβίας:

Για την Κυβέρνηση
του Βασιλείου των Κάτω Χωρών::

Για την Κυβέρνηση
του Βασιλείου της Νορβηγίας:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Πολωνίας:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Πορτογαλίας:

Για την Κυβέρνηση
της Ρουμανίας:

Για την Κυβέρνηση
της Ρωσικής Ομοσπονδίας:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας του Αγίου Μαρίνου:

Για την Κυβέρνηση
της Σλοβακικής Δημοκρατίας:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Σλοβενίας:

Για την Κυβέρνηση
του Βασιλείου της Ισπανίας:

Για την Κυβέρνηση
του Βασιλείου της Σουηδίας:

Για την Κυβέρνηση
της Ελβετικής Συνομοσπονδίας:

Για την Κυβέρνηση
της Τουρκικής Δημοκρατίας:

Για την Κυβέρνηση
της Ουκρανίας:

Για την Κυβέρνηση
του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας
και Βορείου Ιρλανδίας:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας:

Για την Κυβέρνηση
της Ομοσπονδίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης:

Για την Κυβέρνηση
του Καναδά:

Για την Κυβέρνηση
της Ιαπωνίας:

Για την
Αγία Έδρα:

Για την Κυβέρνηση
των Ηνωμένων Μεξικανικών Κρατών

Για την Κυβέρνηση
των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής:

Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα:

Πιστοποιημένο ως πιστό αντίγραφο του μόνου αυθεντικού εγγράφου στην Αγγλική και
Γαλλική, το οποίο είναι κατατεθειμένο στα αρχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης

Στρασβούργο 5 Ιανουαρίου, 2000

Γενικός Διευθυντής
Νομικών Υποθέσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης